

Formandens beretning

på Historisk Samfunds generalforsamling
den 31. maj 1985

Historisk Samfund kan i år markere sit 75 års jubilæum. Det sker uden ydre pragtudfoldelser, men i anledning af jubilæet er der udsendt en særlig omfangsrig udgave af Historisk årbog, hvor jeg indledningsvis har tilladt mig at gøre nogle *jubilæumsovervejelser* over Historisk Samfunds virke i fortid og nutid. Jeg skal ikke gentage dem her i aften, men jeg anmoder om, at de indgår som en del af min formandsberetning, således at bestyrelsen, såfremt beretningen godkendes, kan arbejde videre efter de skitserede retningslinier.

Jeg mener, at det er tvingende nødvendigt, at Historisk Samfund arbejder sig hen imod at blive en slags paraplyorganisation for alle, der på en eller anden måde beskæftiger sig med lokalhistorie i Roskilde amt. Udgangspunktet må nok være et tilbud om i et bredt samarbejde med de lokalhistoriske foreninger og arkiver, museumsforeninger og Amtsmuseumsrådet at forestå og udgive en *fælles årbog* for de lokalhistoriske aktiviteter i Roskilde amt samt at give et tilbud om at fungere som *samarbejdspartner* og *serviceorgan* til mange sider. Der er ikke noget behov for at sætte sig på hinanden, men der er et behov for fordomsfrit at drøfte, hvordan vi i fællesskab ud fra en samlet vurdering af de ringe økonomiske vilkår for lokalhistorisk aktivitet får mest muligt ud af de samlede ressourcer.

Historisk Samfund arbejder i disse år med at få udgivet en *helt ny bog om Roskildes historie* på samme måde som den, der snart udsendes om Køge by. Den påregnes at blive i to bind hver på ca. 300–400 sider, hvoraf første bind vil dække tiden frem til reformationen i 1536. Vår viden om Roskilde er i de seneste år ændret betydeligt i relation til, hvad vi tidligere mente, således at der er baggrund for at skrive en ny ajourført Roskilde-historie, skrevet af fagfolk. Et nedsat redaktionsudvalg arbejder med sagen, og man vil snart høre nyt fra os. Der er sikret dygtige skribenter til bogen, men det er en bekostelig affære i en størrelsesorden af ca. 400.000 kr. at udgive et sådant værk. Roskilde Sparekasse har foreløbigt givet et tilskud på 50.000 kr., men vi håber på tilskud fra amt og by samt øvrige pengeinstitutter. Bedre jubilæumsgave kan man ikke give os.

Hvis vi herefter vender tilbage til *dagen og vejen*, må vi vel betegne det

forløbne år som et godt år for Historisk Samfund med en smuk medlemsfremgang på ca. 50 nye medlemmer.

Årets *udflugt* gik i år af stabelen med fyldte busser under titelen: *Rundt Roskilde Fjord*. Museumsinspektørerne Michael Andersen og Tom Christensen var dygtige ciceroner om et blandet spektrum af historiske minder rundt langs den dejlige fjord.

I samarbejde med Folkeuniversitetet og AOF har der på Hedegårdens skole ialt været afholdt ikke mindre end *11 foredrag* i efteråret 1984 og foråret 1985 om Roskildes historie. De har gennemsnitlig været besøgt af over 100 deltagere hver aften – det er ganske imponerende i disse ellers forningstrætte tider.

I efteråret 1984 blev følgende foredrag afholdt:

Den naturmæssige baggrund for Roskilde bys lokalisering

Onsdag den 26. september v/ professor Erling Bondesen.

Roskildeegnen i oldtiden

Onsdag den 10. oktober v/ museumsinspektør Tom Christensen.

Byen før og under Harald Blåtand

Onsdag den 24. oktober v/ museumsinspektør Frank Birkebæk.

Byen bag voldene – middelalderens Roskilde

Onsdag den 7. november v/ museumsinspektør Michael Andersen.

Kultur og dagligdag i Roskildes middelalder

Onsdag den 21. november v/ museumsinspektør Michael Andersen.

Domkirkens og byens kirkelige institutioner i middelalderen

Onsdag den 5. december v/ museumsinspektør Anette Kruse.

I foråret 1985 blev der holdt følgende foredrag:

Armodens Roskilde. Roskilde efter reformationen – Plaget af bybrande

Onsdag den 23. januar v/ museumsinspektør Michael Andersen.

Roskilde som bøndernes by. Roskildes mange købmandsgårde

Onsdag den 6. februar v/ museumsinspektør Grethe Rung.

Roskilde set med malernes øjne

Onsdag den 20. februar v/ museumsinspektør Laura Bjerum.

Kunstnerprofiler i Roskilde

Onsdag den 6. marts v/ bibliotekar Lotte Fang.

Industrialismens Roskilde

Onsdag den 20. marts v/ Per Karlsson.

Den store tilslutning til disse foredragsrækker har medført, at vi i den kommende sæson vil forsøge at afholde en tilsvarende foredragsrække i samarbejde med Folkeuniversitetet – gerne om et mere generelt lokalhistorisk tema. Men herom senere.

Historisk Samfund har nu 75 år bag sig. Meget er nået, men mange nye

mål venter i årene fremover på deres løsning. Kun ved at forsøge at løse dem på en måde, der svarer til *nutidens krav*, har Historisk Samfund krav på fortsat anerkendelse. Og med disse bemærkninger vil jeg hermed overgive beretningen til generalforsamlingens forhåbentlig velvillige behandling.